

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Відокремлений підрозділ
«МИКОЛАЇВСЬКИЙ ФІЛІА КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ»**

Кафедра івент-менеджменту і соціальних комунікацій

ІНФОРМАЦІЙНО-ДОКУМЕНТНА ТА БІБЛІОТЕЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

**Методичні рекомендації до самостійної роботи студентів спеціальності
029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»**

МИКОЛАЇВ – 2023

Інформаційно-документна та бібліотечна діяльність: методичні рекомендації до самостійної роботи студентів спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа». – Миколаїв: ВП «МФ КНУКіМ, 2023. – 8 с.

Розробник: Сидоренко А.І., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри івент-менеджменту і соціальних комунікацій

Наведено завдання з самостійної роботи та список рекомендованої літератури для студентів з дисципліни «Інформаційно-документна та бібліотечна діяльність».

Рецензенти: Костирко Т. М., кандидат наук із соціальних комунікацій, директор наукової бібліотеки Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова.

Схвалено рішенням кафедри івент-менеджменту і соціальних комунікацій ВП «Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв»

Протокол № 2 від 06 вересня 2023 р.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Інформаційно-документна та бібліотечна діяльність» є обов'язковою освітньою компонентою навчального плану, циклу дисциплін професійної та практичної підготовки, яка сприяє підготовці фахівців, виховує та формує загальні та фахові компетентності для успішного здійснення професійної діяльності.

Мета: ознайомлення студентів з теоретичними та практичними питаннями інформаційно-документної та бібліотечної діяльності.

Завдання навчальної дисципліни:

- розкрити основи інформаційної діяльності;
- проаналізувати основи напрями документно-інформаційної діяльності документно-комунікаційних структур (архівів, музеїв, органів НТІ, бібліотек);
- розкрити специфіку бібліотечної діяльності в умовах трансформації суспільства;
- дослідити законодавство України щодо діяльності інформаційних установ;
- розкрити особливості дистантного інтернет-обслуговування користувачів;

Предметом вивчення навчальної дисципліни є дослідження теоретичних та практичних аспектів інформаційно-документної діяльності документно-комунікаційних структур.

студент повинен знати:

- понятійно-термінологічну базу курсу;
- зміст, задачі та структуру курсу;
- нормативно-правові акти, які регулюють діяльність інформаційних установ в Україні;
- особливості документно-інформаційної діяльності різних документно-комунікаційних структур;
- українську національну систему науково-технічної інформації та її особливості;

уміти:

- застосовувати на практиці нормативно-правові акти, які регулюють діяльність інформаційних установ;
- характеризувати та аналізувати документно-інформаційну діяльність різних видів інформаційних установ;

мати навички:

- володіти законодавством України щодо діяльності інформаційних установ;

- узагальнювати, аналізувати і синтезувати інформацію в діяльності, пов'язаній з її пошуком, накопиченням, зберіганням і використанням;
- використовувати різноманітні інформаційно-комунікативні технології, що застосовуються в документно-інформаційній та бібліотечній діяльності.

Міждисциплінарні зв'язки: вивчення курсу інтегрується на системі професійних знань з дисциплін «Аналітико-синтетичне опрацювання документів», «Документаційне забезпечення управління», «Документні ресурси», «Організація та управління діяльності інформаційних установ» та ін.

ТЕМИ І ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема 1.1. Інформаційна діяльність: суть, історичний огляд, перспективи розвитку

Теоретичні питання

1. Мета і завдання навчальної дисципліни «Інформаційно-документна та бібліотечна діяльність».
2. Назвіть загальні характеристики інформаційної установи.

Практичні завдання

1. Визначіть особливості та перспективи діяльності інформаційних установ в сучасній Україні (навести приклади).

Література: 2,4,5,15,30,31

Тема 1.2. Суб'єкти інформаційної діяльності та їх потреби в інформації

Теоретичні питання

1. Назвіть суб'єктів інформаційної діяльності?
2. Охарактеризуйте поняття: інформаційна потреба, пасивна інформаційна потреба,
3. Які чинники впливають на процес визначення потреб суб'єктів в інформації?

Практичні завдання

1. Складіть алгоритм виявлення інформаційної потреби.

Література: 4,15

Тема 1.3. Документно-інформаційна діяльність архівів

Теоретичні питання

1. Назвіть основні напрями інформаційно-документної діяльності архівів.
2. Які основні принципи формування архівного фонду?
3. Критерії відбору документів до архіву.
4. У чому полягає специфіка організації архівного фонду?
5. Охарактеризуйте інформаційно-пошукові системи архівів.

Практичні завдання

1. Охарактеризуйте сайт Державного архіву Миколаївської області.
Література: 1,4,9,16,17,19,20,21,25,33,38

Тема 1.4. Документно-інформаційна діяльність музеїв і виставок

Теоретичні питання

1. Які музейні зібрання належать до державної та недержавної частини Музейного фонду України?
2. Охарактеризуйте принцип артефактності документа.
3. Назвіть шляхи використання музейних предметів і музейних колекцій.
4. Онлайн-виставки музею.

Практичні завдання

1. Дайте характеристику музейним онлайн-проектам (за вибором студента).
2. Охарактеризуйте ресурс конкретної онлайн-виставки музею.
Література: 4,8,11,17

Тема 1.5. Документно-інформаційна діяльність інформаційних центрів

Теоретичні питання

1. У чому полягає основний принцип функціонування системи НТІ України?
2. Особливості інформаційного фонду центрів НТІ.
3. Основні особливості підготовки реферативної інформації.
4. На основі якої документної класифікації здійснюється систематизація інформаційних матеріалів в інформаційних центрах?
5. Які особливості функціонування НТІ порівняно з бібліотеками?

Практичні завдання

1. Охарактеризуйте послуги, що надає інформаційний центр (за вибором студента).
Література: 4,17,30,34

Тема 1.6. Основні напрями бібліотечної діяльності

Теоретичні питання

1. Назвіть основні напрями бібліотечної діяльності. Охарактеризуйте 5 напрямів (за вибором студента).
2. Які послуги пов'язані з розкриттям складу фонду бібліотеки.
3. Які послуги відносяться до «прибібліотечних» послуг?
4. Як трансформуються напрями бібліотечної діяльності під час війни?

Практичні завдання

1. Опишіть соціокультурні заходи бібліотек (за вибором студента).

2. Проаналізуйте сайт Української бібліотечної асоціації (УБА).
Література: 3,4,7,10,11,12,13,14,17,20,22,23,24,26,27,28,29,32,40

Тема 1.7. Дистантне інтернет-обслуговування користувачів

Теоретичні питання

1. Які форми бібліотечного обслуговування використовуються вітчизняними бібліотеками?
2. Які інформаційні технології використовуються для надання дистантних послуг?

Практичні завдання

1. Проаналізувати публікації у професійній пресі, що висвітлюють нові формати бібліотечного обслуговування.
2. Сформулювати декілька актуальних тенденцій, що спричинили виникнення нових форм бібліотечного обслуговування.

Література: 4,5,15,18,22,27,28,35,36,37

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Архівознавство: підручник. 2-ге вид., виправ. і доп. К., 2002. 354 с.
2. Варенко В.М. Інформаційно-аналітична діяльність: навч. посібник. К.: Університет «Україна», 2014. 417с.
3. Мар'їна О. Ю. Бібліотеки в цифровому медіапросторі: монографія. Харків. 2017. 355 с.
4. Лісіна С.О. Документні ресурси: навч. посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2013. 240 с. (Серія» Інформація. Комунікація. Документація»).
5. Інформація та документація. Бібліотечно-інформаційна діяльність. Терміни та визначення понять : ДСТУ 7448:2013. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. III, 41 с. (Національний стандарт України).
6. Кулицький С. П. Основи організації інформаційної діяльності у сфері управління : навч. посіб. Київ : МАУП, 2002. 224 с.
7. Україна. Закони. Про бібліотеки та бібліотечну справу: станом на 27 січня 1995р. Відомості Верховної Ради України. 1995. №7. С.45.
8. Україна. Закони. Про музеї та музейну справу: станом на 29 червня 1995р. Відомості Верховної Ради України. 1995. №25. С.191.
9. Україна. Закони. Про Національний архівний фонд та архівні установи: станом на 24 грудня 1993р .№3814 – XI. 1994. №15. С.86.
10. Україна. Закони. Про страховий фонд документації України: станом на 22 березня 2001 року. Голос України. 2001. 27 квітня.
11. Шевченко В.В., Ломачинська І.М. Музеєзнавство: навч. посібник для дист. навчання. К.: Університет «Україна», 2007. 288 с.

Допоміжна

12. Башун О. В. Трансформація універсальної бібліотеки як культурно-інформаційного центру регіону : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 07.00.08. – Київ: КНУКіМ, 2001. 18 с.
13. Бережна К. С. Організаційні трансформації публічних бібліотек України. Вісник Харківської державної академії культури : зб. наук. пр. Харків, 2016. Вип. 49. С. 68-76. Вісник Кн. Палати. 2013. №9. С.23-26.
14. Воскобойнікова-Гузєва О. В. Стратегії розвитку бібліотечно-інформаційної сфери України: генезис, концепції, модернізація : монографія. Київ : Академперіодика, 2014. 362 с.
15. Горовий В. М. Особливості розвитку соціальних інформаційних баз сучасного українського суспільства : монографія. 1998. С. 92-100.
16. Державна програма розвитку архівної справи на 2006-2010 роки. Архіви України. 2005. № 4. С. 5-19.
17. Добровольська В.В. Інформаційно-документаційне забезпечення установ галузі культури в Україні. Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. 2018. №3. С.31-37.
18. Бондаренко В. Дистантне обслуговування користувачів бібліотек: сучасні наукові підходи до питання. Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського. К., 2013. Вип.36. С. 503-522.
19. Завильський П. Стратегія оцифровки фондів державних архівів. Новий період 2018–2023. Студії з архівної справи та документознавства. 2017. Т. 24-25. С. 238-243. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sasd_2017_24-25_26.
20. Зворський С. Співробітництво, партнерство, кооперація архівів і бібліотек як стратегічний напрям розвитку документно-інформаційної сфери. Студії з архівної справи та документознавства. 2019. Т. 26-27. С. 24-29. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sasd_2019_26-27_5.
21. Клименко Т. Пріоритетні напрями діяльності обласних архівних установ України на сучасному етапі їх розвитку. Студії з архівної справи та документознавства. 2015. Т. 22-23. С. 21-25. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sasd_2015_22-23_5.
22. Мар'їна О. Контент-стратегія бібліотек у цифровому середовищі. Бібліотечний вісник. 2016. №4. С. 8-13.
23. Матеріали до стратегії розвитку бібліотечної справи в Україні до 2025 року «Якісні зміни бібліотек задля забезпечення сталого розвитку України» / Укр. бібл. асоц. ; автори-упорядники : О. М. Бруй, О. В. Воскобойнікова-Гузєва, В. С. Пашкова, Я. Є. Сошинська, О. Шевченко. Київ : УБА, 2015. 57 с.
24. Матвійчик О. Є. Закономірності розвитку бібліотек як соціокультурних центрів в Україні. URL: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Kis/2009_2/15.pdf.
25. Матяш І. Десятиліття діяльності УНДІАСД і розвиток архівної науки в Україні. Студії з архівної справи та документознавства. 2004. Т. 12. С. 14-20.

26. Місія публічних бібліотек. URL: http://library.pl.ua/nashi_vidannja/inshi_vidannja/misija_publichnikh_bibliotek.
27. Назаровець С., Кулик Є. Бібліотека 4.0: технології та сервіси майбутнього. Бібліотечний вісник. 2017. № 5. С. 3-14. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bv_2017_5_3.
28. Новые библиотечные сервисы. URL: http://unatlib.org.ru/index.php?option=com_content&view=article&id=1956&catid=1.
29. Ржеуський А. Використання хмарних технологій у бібліотеках. Бібліотечний вісник. 2016. №4. С. 13-16.
30. Сенченко М. Сучасні дослідження проблем сталого розвитку інформаційної сфери України. Вісник Книжкової палати. 2017. №5. С. 15-16.
31. Соснін О.В., Олійник О.В. Правові проблеми регулювання інформаційної діяльності. URL: http://www.niisp.gov.ua/vydanna/panorama/issue.php?s=ivtt1&issue=2002_4.
32. Талалаєвська М. Нові форми роботи з користувачами в бібліотеках різних країн. Бібліотечна планета. 2016. №2. С.13-17.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

32. Державна наукова установа «Книжкова палата України імені Івана Федорова» [Електронний ресурс] : [офіц. сайт]. URL: <http://www.ukrbook.net>.
33. Державна архівна служба України [Електронний ресурс]. URL : <https://archives.gov.ua/ua/>
34. Державні та міжнародні системи науково-технічної інформації [Електронний ресурс]. URL : <http://leneyka.ru>
35. Веб-технології в бібліотеках: нові можливості. URL: <http://bo0k.net/index.php?p=achapter&bid>
36. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : електронні інформаційні ресурси НБУВ [Електронний ресурс] : [офіц. сайт]. URL: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua>.
37. Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого [Електронний ресурс]: [офіц. сайт]. URL: <http://www.nplu.org>.
38. Український науково-дослідний інститут архівної справи та документознавства [Електронний ресурс] : [офіц. сайт]. URL: <http://undiasd.archives.gov.ua>.
39. Український інститут науково-технічної і економічної інформації [Електронний ресурс]. URL : <http://www.wikipedia.org>.
40. Українська бібліотечна енциклопедія [Електронний ресурс]. URL : <https://ube.nlu.org.ua/Alphabit/%D0%91>.